

ОӘК 379.85

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДАҒЫ ЭКО- ЖӘНЕ ЭТНОТУРИЗМ

Кеңесбекова Карина Болатқызы, Рахманов Санжар Учкунович

karinakenesbekova@gmail.com, m-sake@mail.ru

"Туризм" мамандығының 3 курс студенттері

Л. Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті

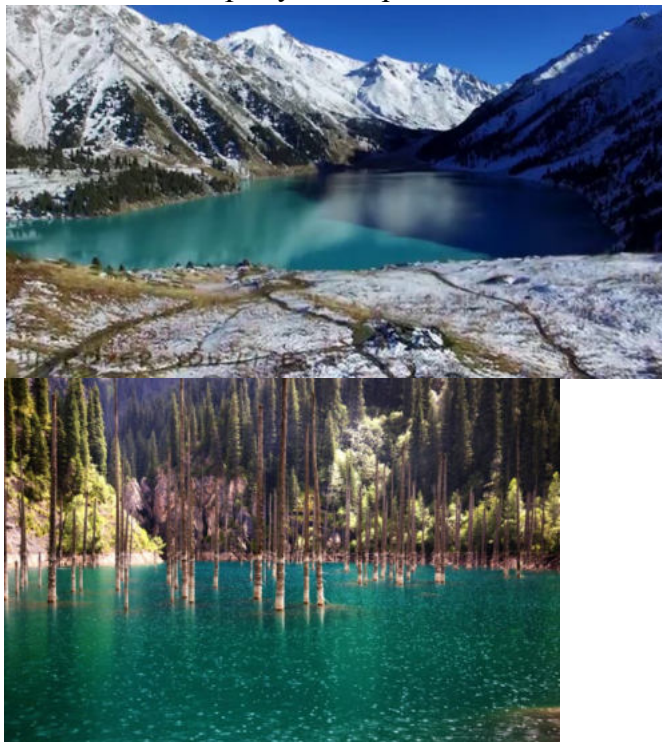
Ғылыми жетекшісі - Муталиева Ляйля Маратқызы

Қазіргі таңда Қазақстанда туризмнің барлық түрлері белсенді дамуда. Біздің Үкімет ескі уақытта туризмді дамыту үшін үлкен көңіл бөлуге тырысады. Алайда, бұл экологиялық және этникалық туризм. Қазақстан Республикасында туристік қызмет көрсету спектрін жақсарту бойынша ауқымды жұмыс жүргізілуде. Алайда Қазақстанда экологиялық және этникалық туризмнің даму қарқыны, осы саладағы неғұрлым басым бағыттардың бірі болып табылады. Қазіргі уақытта Қазақстанда туристік кластерлерді дамыту бойынша белсенді жұмыс жүргізілуде. Инфрақұрылым белсенді қарқынмен дамып келеді. Мұның бәрі этникалық туризмнің де, жалпы туризмнің де дамуына сөзсіз әсер етеді.

Қазақстан үшін алға жылжуда еліміздің табиғатын, сондай-ақ халықтың салт-дәстүрлері мен әдет-ғұрпын көрсету маңызды. Сондықтан туризмнің осы түрлерін дамыту

қажет. Елдің имиджі үшін туристерді тарту үшін нарықта өз ерекшелігіне ие және ерекшеленетін нәрсе жасау маңызды. Сондықтан туристерді осы әсем сұлулықпен тарту, жақсы стратегия болып табылады. Бұл ретте біздің салт-дәстүрімізді көрсете отыру керек. Біз осы екі туризм түрінің перспективаларын қарастырдық. Қазақстанның туристік әлеуеті бай. Алуан түрлі және туризмнің барлық түрлерін танымдық жағынан бастап. Мәдени-тарихи объектілерге барумен байланысты туризм. Экотуризмнің шытырман оқиғалы және басқа да белсенді түрлеріне дейін дамыту үшін бірегей мүмкіндіктерге ие. Туристер арасында аң аулау мен балық аулау, оның ішінде аң аулаудың ұлттық түрлері танымал.

Экотуризмді дамыту кең бесік, ұлылық және сұлулық сияқты сыйдыратын адам, мен табиғат арасындағы үйлесім орнатуға ықпал етуі тиіс. Біз таза және қасиетті сыймен толы табиғатпен қарым-қатынас жасайтын. қуаныш сезімі тірі табиғаттың бір бөлігі ретінде адамның биологиялық қажеттілігі екенін түсінуіміз керек.

Экотуризм өңірді дамытуда өте маңызды рөл атқарады. Біріншіден, ең бастысы, экотуризм табиғи аумақты қорғауға ықпал етеді. Халықтың экологиялық тәрбиесіне үлкен ықпал етеді. Патриотизм мен өз елі үшін мақтаныш сезімін тәрбиелейді, тұлғаның үйлесімді дамуына ықпал етеді. Бұл саяси мән - туризм халықаралық байланыстарды кеңейтуге ықпал етеді. Бұл ел экономикасына әсер етеді, бұл жұмыс орындарын құру.

Экологиялық туризм қазіргі уақытта басым сала болып табылады және экономиканың тұрақты дамуына ықпал етеді. Қазақстанның туристік қауымдастығы (ТКТ) және ІРК компаниясының сарапшылары Қазақстанның туристік нарығын талдау жүргізген. Қазақстанның көптеген ұлттық парктар мен қорықтар. Сондай-ақ көрнекті мәдени мұралары бар қол жеткізбейтін табиғаттың зор әлеуетіне ие екенін көрсетті. Сонымен қатар, жүргізілген талдаулар елдегі халықаралық келу туризмі саласының әлсіз даму қарқыны бар екенін көрсетеді. Экотуризм Үкіметтің туризмнің осындай түріне жеткіліксіз назар аударуымен, экотуризмнің негізгі қағидаттарын бұзумен байланысты бірқатар проблемаларға ие. Нәтижесінде өнімнің өмірлік циклі экотуризмнен артта қалып, туризмнің бұл түрі тез құлдырау сатысында тұр.

Өнімнің өмірлік циклінде экологиялық туризмді қысқарту үшін бөлінетін себептер Қазақстанда экологиялық туризмді жандандыруға ықпал ететін ұсынымдар әзірлеу үшін ұсынылуы тиіс. Олардың арасында:

- туристік қызметтер нарығының инфрақұрылымын дамыту;

- туристік өнімдердің және экологиялық білім мен мәдениеттің сапасын арттыру туризм саласындағы;
- туристік қызмет нарығын нормативтік-құқықтық реттеу тетігін жетілдіру; қызметтер;
- туристік бизнесті дамытуды басқаруды жетілдіру;
- материалдық-техникалық базаны жақсарту;
- мәдени және тарихи ескерткіштерді сақтау;
- халықаралық ынтымақтастықты және т. б. дамыту.

Қазақстанда экотуризмді дамыту мәселелері. Табиғатта демалуға құқығы бар ел тұрғындары үшін. Және өз елінің табиғатынан өзгеше жабайы табиғатты көргісі келетін шетелдік қонақтар үшін өзекті болып қала береді. Экотуризм мемлекет үшін бастапқы емес екеніне қарамастан, оның рөлі мен құндылығы бай және әр түрлі табиғи әлеуетке ие болуына. Және қаржы, адами және басқа да ресурстарды салу көлемінің аз болуына байланысты қазақстандық туризм мен жалпы ел үшін аса маңызды. Сондықтан экотуризм, мәдени туризм сияқты туристік өнімдер қатарында болуы тиіс деп санаймыз, бұл туралы осы бағыттарда мемлекет жүргізіп отырған ауқымды іс-шаралар айғақтайды. Экотуризмдегі проблемаларды ерекшелеп, этнотуризмге қарай көшуге болады.

Этникалық туризм қоршаған табиғи ортамен үйлесімді өмір сүретін адамдардың тұрмысымен, мәдениетімен, салт-дәстүрлерімен танысуды мақсат етеді. Қазақстанда этникалық туризмді дамыту қызметтің жаңа және жетекші бағытына айналды. Туризмнің бұл түрі болашақта оның бірегейлігі мен қайталанбастығына байланысты сұранысқа ие болады. Өйткені қазіргі уақытта этникалық әртүрлілік. Биологиялық әртүрліліктің жоғалу қарқынымен өлшенетін жылдамдықпен қысқарады. Байырғы шағын халықтар бірегей мәдениет пен шаруашылық жүргізу жүйесінің иесі болып табылады. Сондықтан этникалық туризмді дамыту олардың дәстүрлі тұратын аумақтарында экологиялық туризмді дамытумен кешенде перспективалы. Этникалық туризм дәстүрлі шаруашылық экономикасын сақтау мен дамытудың ықтимал стратегиялық бағыттарының бірі ретінде қарастырылуы мүмкін. Этникалық туризмді дамыту мәдени мұраны сақтауға ықпал етуге. Және тұру аумақтарын тұрақты дамытудың факторы болуға тиіс.

Шетелдік турист үшін қазақ халқының салт-дәстүрі мен мәдениетін көру өте қызықты. Себебі қазақ мәдениетінде шетелдік турист үшін көптеген қызықты және танымдық ерекшеліктер бар. Жыл сайын әлемнің әр түкпірінен Қазақстанға туристер ағыны артып келеді. Шетелдіктерді қазақ халқының ұлттық мұрасы қызықтырады. Stream шетелдіктердің Қазақстан қамтамасыз етеді қуатты серпін экономиканы дамыту үшін. Бірақ Қазақстан туристік климатты қалыптастыру бойынша әлі де жұмыстар алда тұр.

Қазақстан Республикасында этнографиялық туризмді одан әрі дамыту туризмнің басым түрлерін қалыптастыруды қамтиды. Ол үшін қазіргі мүмкіндіктерге негізделген. Оның табысты дамуына ықпал ететін этникалық туризмді ұйымдастыру тұжырымдамасын әзірлеу қажет. Туризмді дамытудың осы кезеңінде Қазақстан іскер адамдар, спортшылар, ғалымдар, экстремалды демалыс әуесқойлары үшін. Сондай-ақ Ұлы Жібек жолы елдерінің тарихы мен қазіргі заманына мүдделі адамдар үшін барынша тартымды болып келеді.

Біздің әрқайсымыз қоршаған әлемді терең түсіну үшін өткенді көздеу, кім, қайдан келгенін білу үшін пайдалы. Жылдар, онжылдықтар, жүзжылдықтар өтеді. Бір ұрпақ басқасын ауыстырады. Әр дәуірдегі біздің өміріміз жазба ескерткіштерде, салт-дәстүрлерде көрініс табады. Әр жаңа ұрпақ ата-бабаларымыз қалдырған материалдық және рухани құндылықтарды меңгереді. Этникалық туризм - мәдени-танымдық туризм бағыттарының бірі. Әлемдік тәжірибе туризмнің осындай түрі адамның бірқатар рухани қажеттіліктерін қанағаттандыра алатынын дәлелдейді. Этникалық туризмді ұйымдастыруда ең маңыздысы қатысушыларды әр түрлі этностардың дәстүрі мен мәдениетімен таныстыру болып табылады.

Қазақстан өзінің табиғи ландшафттарына, жарқын түстеріне, бірегей дәстүрлеріне бай ғажайып ел. Елдегі туризмнің дамуы қарқын алып келеді, экономиканың осы

сегментіндегі жағдай күн сайын жақсаруда. Шетелдік және отандық туристердің елдегі туристік қызмет түрлеріне қызығушылығы артып келеді.

Сондықтан елдің игілігі үшін тырысу және Қазақстанда туризмді дамытуға кедергі келтіретін проблемаларды жою керек, ал біздің халқымызға олардың дамуы үшін мемлекеттің іс-қимылына жәрдемдесу керек.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

1. Байжанова Ш. Қазақстандағы экологиялық туризмнің табиғи ресурстары // Қазақстан Республикасы Ұлттық Ғылым академиясының Бюллетені. - 2007. - № 6. - С. 127-129.
2. Ердаuletов С.Р. Қазақстандағы туризм географиясы. - Алматы, 2000. - С. 86-147.
3. Экотуризм ақпараттық-ресурстық орталығының сайты [Электронды ресурс]. URL: <http://ecotourism.kz>
4. <https://applied-research.ru/ru/article/view?id=10056>
5. <https://inbusiness.kz/ru/news/kazakhstan-dolzhen-stat-odnim-iz-krupnejshih-centrov-turizma>